

Hyggesfri skötsel

Några lyckade exempel

Många varianter ofta begreppsförvirring

- Fjällskogsblädning
- Luckblädning
- Dimensionsavverkning
- Vanlig blädning
- Stamvisblädning
- Bondblädning
- Plenterwald
- Natur-kultur
- Lübeck-metoden
- Naturenligt skogsbruk

Gör det inte onödigt komplicerat Variation i höjd och rum

- Beståndet skall ha en tydlig olikåldrig karaktär
- Beståndet skall vara mångskiktat
- Beståndet skall ha en tydlig spridning i såväl höjd som diameter
- Det skall finnas en riklig förnygring av såväl småplantor som småträd under 5cm över hela arealen
- Kan kombineras med måldiameter för en eller flera trädarter
- Kan bestå av en stomme av stabila trädslag med lång omloppstid där hög diameter eftersträvas (Ek, Tall, Douglasgran)
- Variation i såväl höjd som rum för enskilda träd eller grupper av träd

Det finns omdiskuterade områden

- Fröträdsställning-Självföryngring
- Konventionell bokskogsskötsel
- Luckhuggning-Hur stor får en lucka vara
- Hur stort uttag får göras vid ett tillfälle
- Är plantering möjlig/tillåten
- Behövs skogsvård eller är den nödvändig
- Hur styrs trädslagsfördelning

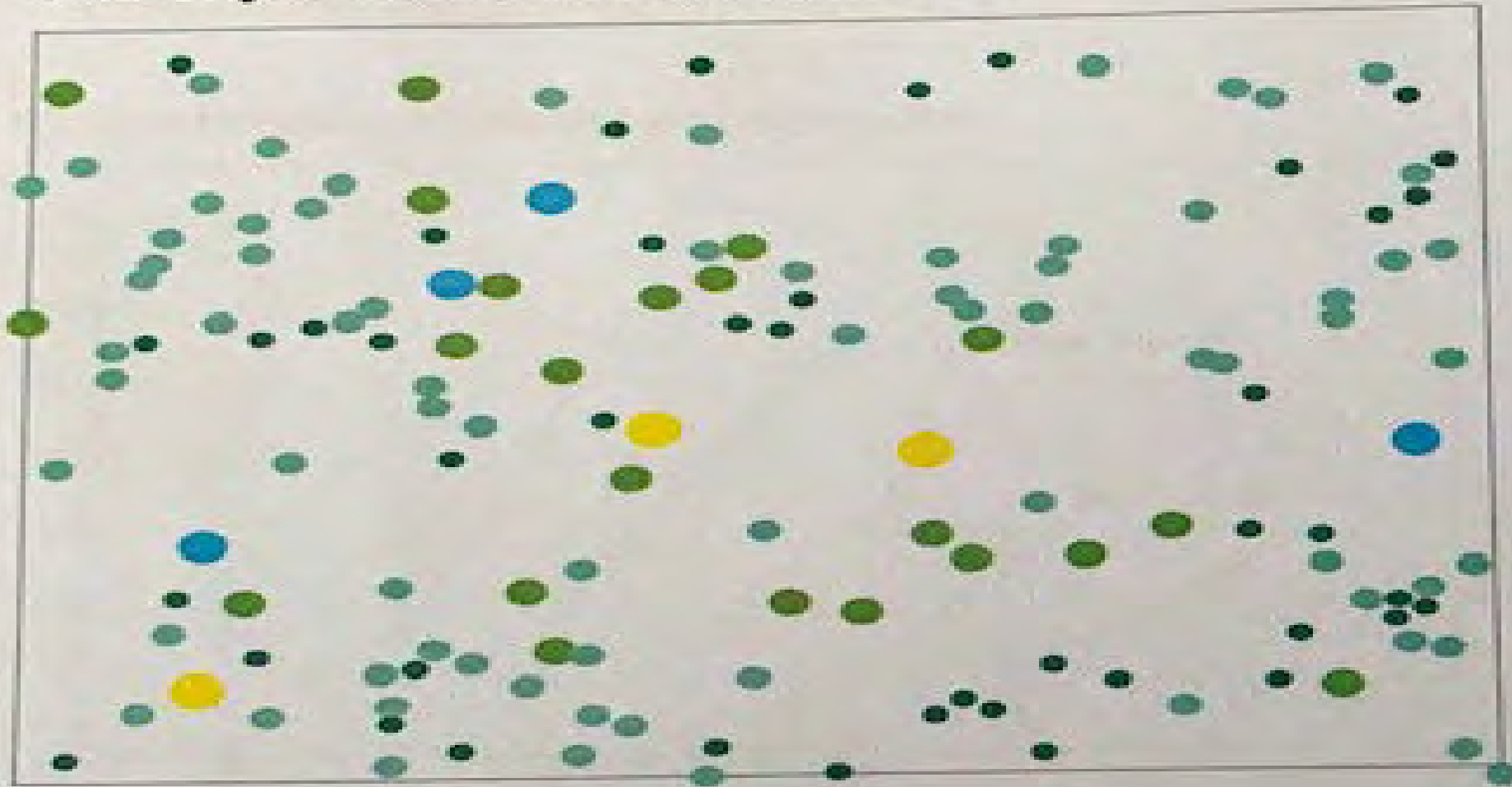

Skogsstyrelsen har definierat 3 typer

- Stamvis selektion: Urval av enskilda trädindivider
- Luckhuggning: Luckor på maximalt 50x50m 0,25 ha
- Överhållen skärm: Min 200 träd per ha efter avverkning, hälften får avverkas när föryngringen är 50cm När föryngringen är 2,5m får 75 träd per ha avverkas

Exempel på trädens fördelning över en yta i kontinuitetsskogsbruk

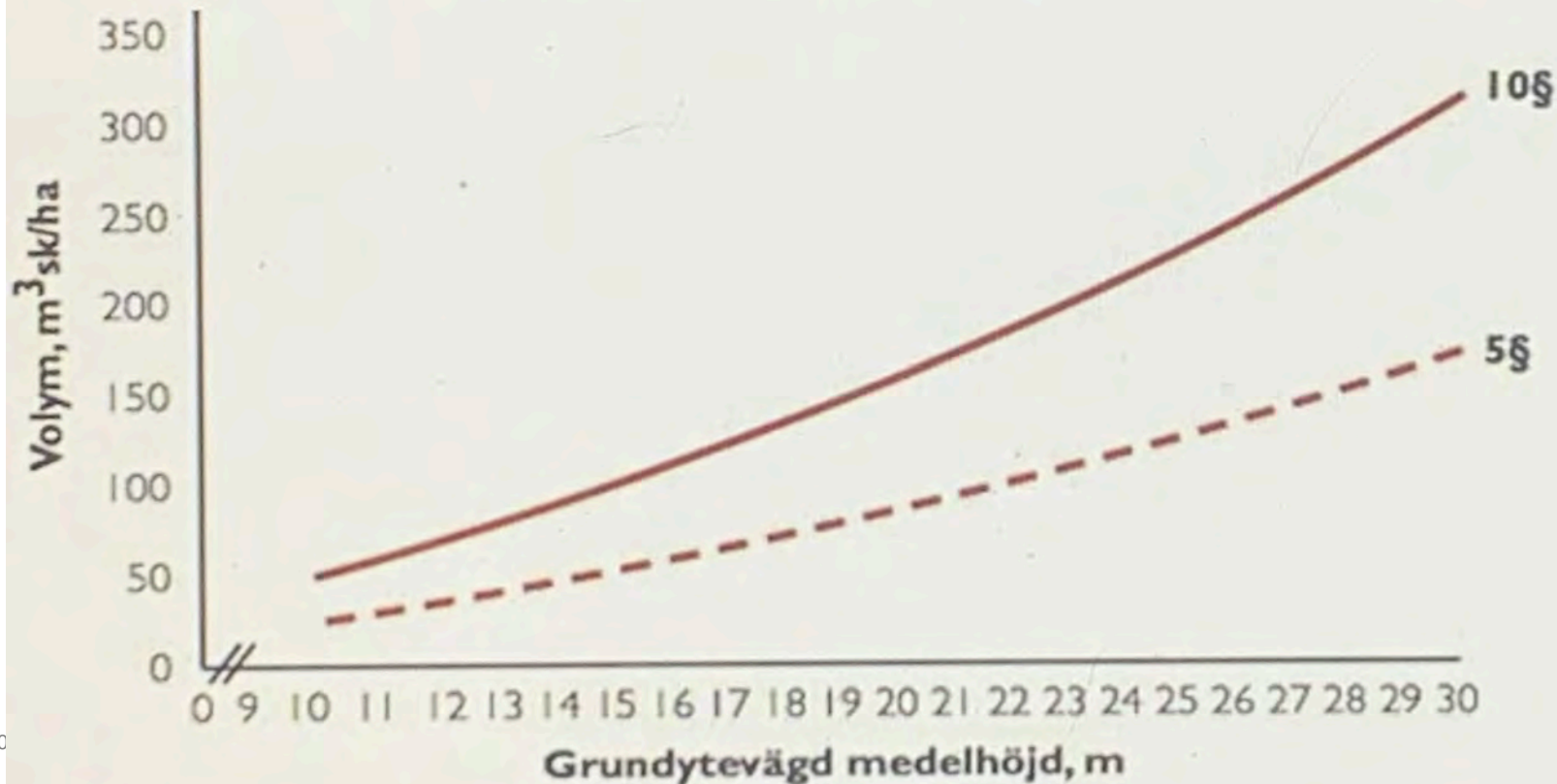

Diameterklass (cm)

- 60-
- 45-60
- 30-45
- 15-30

Gränserna sätts av 5§ Föryngringsplikt och 10§ gallring

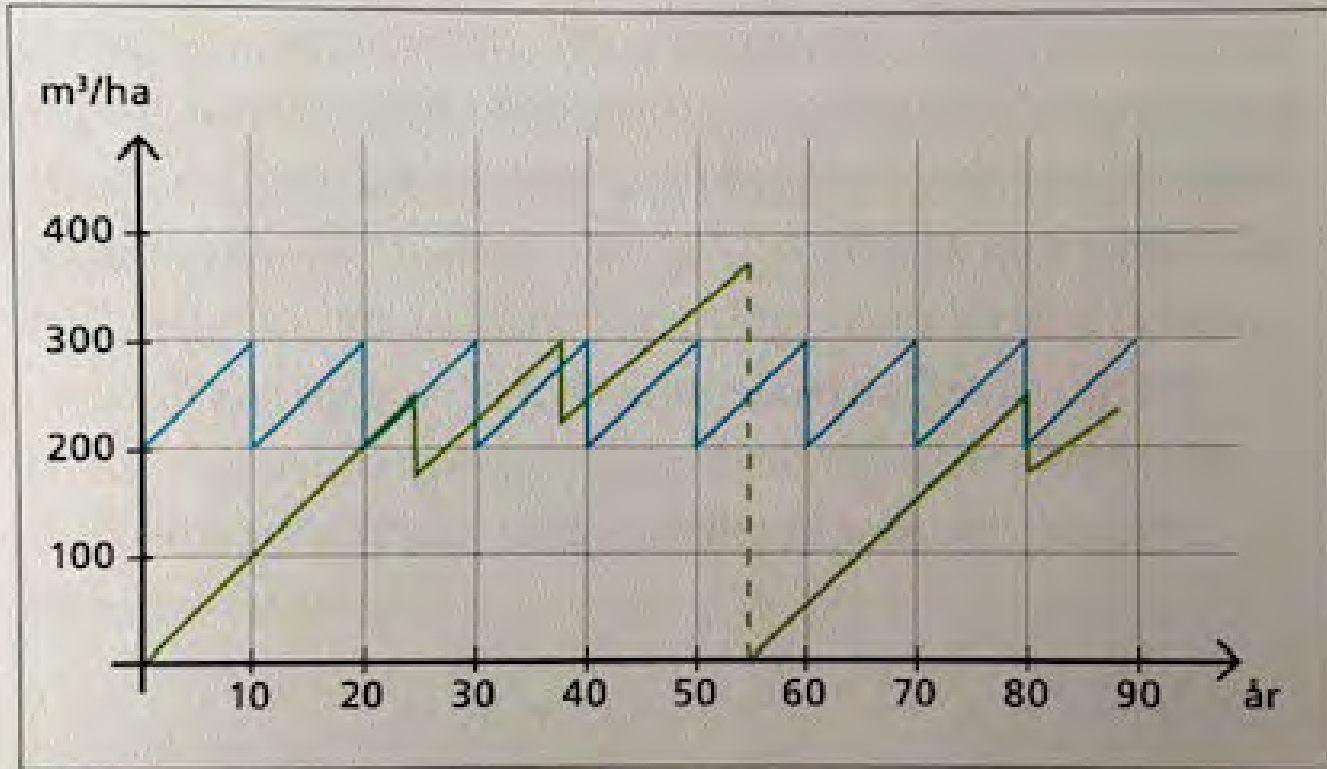
Det som ofta krävs för att få igång tillväxten på mindre träd, är bara förenligt om den är "ändamålsenligt för att få upp ny skog". Det här kan vara svårt att förstå och är därför att samråda med Skogsstyrelsen.

G32+

10 m³sk medelproduktion

10 års huggningsintervall

— Kontinuitetsskogsbruk

— Kalhyggesbruk

- - - Slutavverkning

På väg att få blädningsstruktur, mellanskikten saknas

Virkesförråd och tillväxt, viktiga faktor

- Hög volym håller marken beskuggad och underlättar föryngring
- Tillväxtnivån hålls uppe vid hög volym
- För sydsvenska förhållanden bör volymen på bördig mark inte understiga 200m³/ha
- Beroende på målsättning och önskad diameter bör genomhuggning ske vid 300-400 m³ stående volym.
- Uttag blir tillväxten- eventuell naturvårdsvolym
- Volym och tillväxt varierar med bonitet
- Bör användas i huvudsak på bättre granmarker med en medeltillväxt överstigande 7,5 kubikmeter per hektar och år

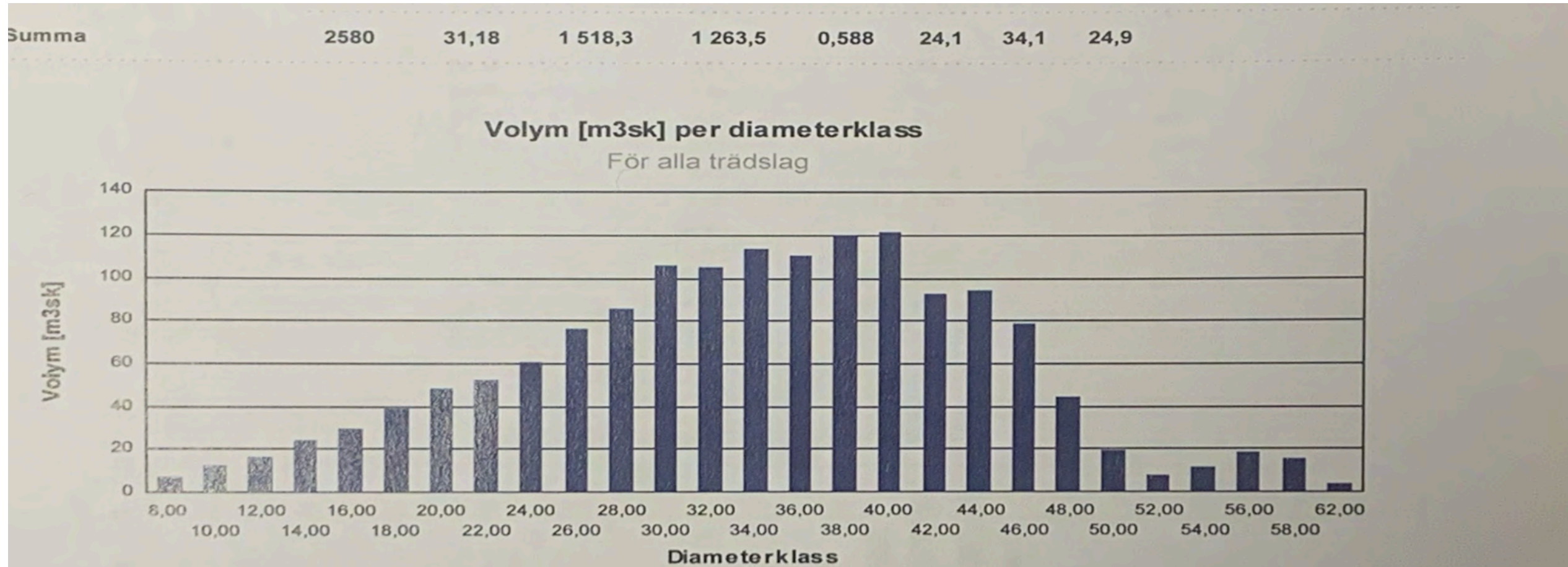

Drivning och selektion

- Drivningen är svårare än normal slutavverkning
- Skördarföraren måste ständigt välja träd, stämpling underlättar
- Föryngringen skymmer sikten
- Längre körväg mellan de stora träden
- Hög måldiameter kan ge behov av manuell insats
- Avverkningskostnaden 25-35% högre än i slutavverkning
- Stor medelstam kan ge billig avverkning
- Kräver mer eller mindre permanent stickvägssystem

Diameter fördelning Lilla Trånghyltan

Några siffror Lilla Trånghyltan

- Bestånd 4,2 ha skött hyggesfritt sedan 1962, Då G26/T26 ca160m³sk/ha
- 1982 Lars Erik Levin tar över
- Avverkat 5 m³sk per ha och år manuellt egen regi
- Ökning av virkesförråd ca 3 m³sk per ha och år
- Idag ca 330 m³sk/ha enligt skogsstyrelsens klavning
- Måldiameter gran 45cm+
- Tall-andel minskat från ca 60% 1962 till 30% 2022
- Ek och bok kommer långsamt in

Ljusälskande trädslag, Överhällen skärm Luckor 0,25ha

Att tänka på

- Skogsvårdslagens kurva om ändamålsenlig gallring och föryngringsplikt gäller enligt paragraf 5 och 10
- Detta innebär att på G28 och vid 20m grundytevägd medelhöjd får volymen efter gallring inte understiga 125m³sk per hektar
- Om skogen skadas av storm eller insekter så att beståndets volym understiger denna nivå inträder föryngringsplikt.
- Det går att bedriva kontinuitetsskogsbruk i Tall och Ek men det är betydligt mer komplicerat än i gran och bok.
- I Tallbestånd på lägre boniteter är fröträdsställning och naturlig föryngring på ytor 1-3 ha effektivare. Viltet påverkar trädlagsfördelning.
- Att hugga sönder fullsluten likåldrig granskog är ofta bara dålig ekonomi men skogsägaren avgör
- Fasen mellan likåldrig skog till fullskiktad ger ofta en period med sänkt tillväxt och starkt ökad risk
- Hyggesfri skötsel kan tillämpas på beståndsnivå eller fastighetsnivå

Flerskiktad olikåldrig skog med riklig föryngring

Lübeck metoden

Inte automatisk ett frikort för biologisk mångfald

- Gynnar skuggälskande arter
- Går mot gran och/eller bok
- Ger ett intryck av skog
- Ingen markberedning
- Plantering ofta inte nödvändig
- Träd blir äldre
- Svampsamhällen gynnas
- Missgynnar ljusälskande arter
- Ek, tall, sälg och asp försvinner långsamt
- Kan se risigt och tätt ut
- Körning vart 12-15 år
- Viss skogsvård i form av röjning nödvändig
- Brand omöjliggörs

En annorlunda mångfald men fortfarande behövs

- Evighetsträd
- Veteraniserade träd
- Högstubbar
- Död ved av olika kvaliteter
- Specifik hänsyn för vissa arter/grupper
- Mer ädellövskog både ek och bok
- Mer asp
- Mer blandlövskog björk asp al sälg

Vi har många försök i Skåne

- Romperöd, Ingvar Svensson, barrblandskog inslag av ädellöv
- Lilla Trånghyltan Lars Erik Levin 1962 Linné Universitetet barr inslag löv
- Bosarp Lennart Bosrup Blandad ädellövskog Ek/Lind/avenbok
- Breanäs Skånska landskap 1985 Tall-Ek blandad ädellöv, Natur och rekreation
- Blinkarp Skånska Landskap och SLU provytor bokskog
- Bjärnum Möllerödssjö Skånska landskap/Skogforsk Omställning Gran
- Bjärnum Skånska landskap Bok Naturvård
- Skrylle Skånska Landskap Rekreation Gran
- Vittskövle Tall produktion

